

СИЛАБУС КУРСУ «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД»

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Освітньо-професійна програма: **Право**

Галузь знань: **08 Право**

Спеціальність: **081 Право**

Компонент освітньої програми – основна дисципліна

Рік підготовки – 2 рік, семестр – 3

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: згідно з розкладом

Керівник курсу – **Руденко Олена Анатоліївна**, викладач ЦК юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук

Контактна інформація – qwerty7102@ukr.net

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «**Забезпечення права на справедливий суд**» спрямована на формування фахових компетентностей щодо правильного трактування та практичного застосування положень чинного законодавства у сфері організації судової влади і сучасного стану судоустрою, що існують в Україні, а також пов'язаних із ними інститутів адвокатури, прокуратури, виконання судових рішень в аспекті забезпечення державою права особи на справедливий суд.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність знань про судову владу в Україні, правові та організаційні проблеми її функціонування, про право на суд, зміст, ознаки, принципи, функції та форми реалізації судової влади, особливості формування суддівського корпусу, порядок побудови суддівської системи України на основі чинного законодавства, міжнародних стандартів та принципів, забезпечення права особи на справедливий суд.

Дисципліна орієнтує на оволодіння знаннями про проблемні питання здійснення правосуддя на засадах верховенства права, забезпечення кожному права на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, які гарантують Конституція та закони України, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Отримані студентами знання та навички є необхідними у діяльності кожного сучасного правника, який прагне здійснювати свою професійну діяльність у судовій сфері, адвокатурі, прокуратурі чи системі виконавчого провадження, оскільки забезпечення права на справедливий суд має бути «практичним та ефективним, а не теоретичним чи ілюзорним».

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
26/50	Змістовий модуль 1. Загальні засади організації судової влади в Україні		
4/10 Л1, С1	Тема 1. Судова влада в Україні	Знати поняття, ознаки судової влади, вміти визначити місце судової гілки влади у механізмі державної влади і висвітлити форми її реалізації і функції	Питання, тести

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
6/10 Л2, Л3, С2	Тема 2. Загальна характеристика судоустрою України	Знати основні поняття та інститути системи судоустрою, вміти охарактеризувати правовий статус місцевих, апеляційних судів, Верховного Суду і вищих спеціалізованих судів в Україні	Питання, тести
4/10 Л4, С3	Тема 3. Статус суддів	Знати поняття статусу суддів, вміти аналізувати гарантії незалежності суддів, охарактеризувати порядок призначення і обрання суддів	Питання, тести
4/10 Л5, С4	Тема 4. Етичні стандарти в судочинстві	Знати етичні стандарти поведінки суддів, адвокатів, прокурорів, надавати характеристику підставам притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів, прокурорів, адвокатів	Реферати-повідомлення, питання, тести
8/10 Л6, Л7, С5, С6	Тема 5. Судова практика Європейського суду з прав людини в конкретних справах (судовий прецедент) як джерело права в Україні	Знати роль та місце рішень ЄСПЛ у правовій системі України, вміти охарактеризувати практику ЄСПЛ як джерело права в Україні	Питання, тести, модульний контроль
24/50	Змістовий модуль 2. Право на справедливий суд та гарантії його забезпечення		
4/10 Л8, С7	Тема 6. Право на справедливий суд як фундаментальне право людини	Знати ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, вміти охарактеризувати практику ЄСПЛ щодо права на справедливий суд та аналізувати суд як соціальний і правовий інститут	Питання, тести
4/10 Л9, С8	Тема 7. Гарантії забезпечення права на справедливий суд	Знати гарантії права на справедливий суд, вміти охарактеризувати і проаналізувати інституціональні і процесуальні гарантії права на справедливий суд	Реферати-повідомлення, питання, тести
6/10 Л10, Л11, С9	Тема 8. Конституційна юрисдикція в контексті забезпечення права на справедливий суд	Знати особливості розгляду справ в порядку конституційного судочинства, місце конституційної скарги в механізмі захисту прав людини, вміти аналізувати конституційне провадження в Україні	Питання, тести
4/10 Л12, С10	Тема 9. Альтернативні способи вирішення спорів в аспекті забезпечення права на справедливий суд	Знати поняття, принципи та джерела правового регулювання АВС, вміти визначити місце АВС у системі українського права, вміти охарактеризувати основні способи АВС	Реферати-повідомлення, питання, тести
4/10 Л13, С11, С12	Тема 10. Виконання судових рішень	Знати особливості виконавчого провадження в Україні, вміти аналізувати виконання судових рішень в аспекті забезпечення права на справедливий суд	Питання, тести, модульний контроль

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр III

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	17 тиждень
Лекції	Л1	Л2	Л3	Л4	Л5		Л 6 Л 7		Л8		Л9	Л10	Л11	Л12	Л13		
Семінарські заняття	С1		С2		С3	С4		С5	С6	С7	С8		С9		С10	С11	С12
Контроль знань									МК 1							ІНД3	МК2

Л1 - лекції

С1 - семінарське заняття 1

МК1 - модульний контроль 1

ІНД3 - індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами навчальної дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на **семінарських заняттях** у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, тощо.

При підготовці до семінарських занять студент опрацьовує теоретичні питання відповідно до плану заняття, звертаючи увагу на вимоги щодо оформлення (складання таблиць, структурно-логічних схем, глосаріїв, конспектів тощо). Інформаційними джерелами для здобувачів освіти є конспект лекцій та наведений у навчальних матеріалах перелік рекомендованої літератури щодо кожної теми. За наявності серед завдань семінарського заняття підготовки реферату – робота здобувачів освіти полягає у підготовці належно оформленого реферативного дослідження та публічного представлення його результатів.

У процесі семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, вільно володіти професійними термінами, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати.

Питання для обговорення, індивідуальні завдання для підготовки до семінарських занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

Терміни проведення різних форм занять наведені у схемі вивчення дисципліни.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками тлумачення і застосування правових норм.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів, підготовки презентаційних матеріалів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;*
- *підсумковий контроль.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- усне опитування - передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку; він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- письмове опитування - з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з тем дисципліни, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці;
- тестова перевірка як один із видів письмового опитування - передбачає визначення рівня сформованості знань і вмінь з певної теми дисципліни за допомогою тестів відкритої і закритої форм;

Ключовими формами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- індивідуальна перевірка - проводиться щодо конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом знань, умінь і навичок, рівня формування професійних компетентностей;
- фронтальна перевірка - форма контролю, що спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання або письмову роботу;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають перевірку теоретичних положень курсу.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену**, що передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно та творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, тощо.

Підсумкова оцінка виставляється із урахуванням балів за екзамен та відповідних вагових коефіцієнтів:

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка
III семестр Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
III семестр Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	80	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (III семестр):

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$$

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ.

Здобувач освіти повинен дотримуватись [Правил внутрішнього розпорядку Коледжу](#) та відвідувати заняття згідно з розкладом. Очікується, що студенти відвідають усі лекції, та семінарські заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу.

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача. Роботи (ПМК, ІНДЗ), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АПЕЛЯЦІЙ.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються [Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів](#). Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до [Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти](#).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

У Коледжі академічна доброчесність регулюється [Положенням про академічну](#)

доброчесність та передбачається за замовчуванням. Це означає, що усі здані роботи є результатом розумової праці студента, їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політики Коледжу та документи щодо академічної доброчесності (як інституційного, так і загальнодержавного значення) наведені на сторінці Коледжу [АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ](#)

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
3. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n1445>
5. Семерак О. С., Семерак І. О. Судоустрій, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посіб. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 276 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5515>.
6. Віткаускас Д., Диков Г. Захист права на справедливий суд відповідно до Європейської конвенції з прав людини. Посібник для юристів. 2-ге видання. Підготовлене Довидасом Віткаускасом. 2018. 190 с. URL: https://www.echr.com.ua/wp-content/uploads/2018/06/spravedlyviy-sud-ECHR_UKR.pdf.
7. Судова реформа: як громадяни можуть зробити її успішною / [Р. Куйбіда, О. Лебедь, Р. Ліхачов, О. Трубенкова]; за заг. ред. Р. Куйбіда. К.: ФОП Москаленко О.М., 2018. 62 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/1bac_pravo/Kuybida.-Sudova-reforma.pdf
8. Судові та правоохоронні органи України : підруч. / кол.авт.: В. В. Дараган, О. П. Бойко, Н. С. Бублик та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 400 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6713/1/%D0%A1%D0%9F%D0%9E.pdf>
9. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. – 656 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/1bac_pravo/Sudovi-ta-pravookhoronni-orhany.pdf.
10. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підруч./ за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова ; [С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.]. Харків, 2020. 508 с.